

## Forslag

til

### Lov om Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning.

Fremsat den 21. maj 1969 af statsministeren.

#### I. Danmarks Journalisthøjskole.

§ 1. Danmarks Journalisthøjskole er en selvejende institution, som har til formål at meddele undervisning til uddannelse af journalister.

§ 2. Journalisthøjskolen ledes af en bestyrelse, et lærerråd og en rektor. De nærmere regler om disse organers sammensætning og opgaver samt om rektoratsvalg fastsættes af statsministeren.

Stk. 2. De studerende ved journalisthøjskolen repræsenteres af de studerendes råd.

§ 3. Statsministeren nedsætter et råd, Uddannelsesrådet for Journalisthøjskolen, med den opgave at følge journalisthøjskolens udvikling og virksomhed og andre forhold i forbindelse med journalistuddannelsen samt at afgive indstilling om spørgsmål vedrørende journalisthøjskolen, der forelægges det af statsministeren. Rådet kan på eget initiativ optage de i 1. punktum nævnte forhold til behandling og afgive indstilling herom til statsministeren.

Stk. 2. Rådet består af en formand, der beskikkes af statsministeren, og 13 andre medlemmer. Journalisthøjskolens rektor og prorektor er altid medlemmer af rådet. Af de øvrige 11 medlemmer beskikker statsministeren 5 efter indstilling af Danske Dagblades Fællesrepræsentation, 5 efter indstilling af Dansk Journalistforbund og 1 efter indstilling af Danske Dagblades Udgi-verforening. Beskikkelse sker for tre år ad gangen. Statsministeren, finansministeren, undervisningsministeren og ministeren for kulturelle anliggender udpeger hver en tilforordnet til uden stemmeret at deltage i rådets møder.

Statsmin. j. nr. 00-68.

Stk. 3. Såfremt nogen af de nævnte organisationer skulle ophøre at bestå, eller såfremt der dannes organisationer, som erstatter eller må sidestilles med de forannævnte, afgør statsministeren, hvorledes der skal forholdes med indstillingsretten.

Stk. 4. Statsministeren fastsætter rådets forretningsorden.

§ 4. Journalisthøjskolen står under tilsyn af statsministeren.

Stk. 2. Dens undervisningsvirksomhed omfatter en forskole, en grunduddannelse samt efteruddannelses- og specialkurser.

Stk. 3. Videregående uddannelser kan etableres ved Institut for Presseforskning efter beslutning af institutrådet, jfr. § 7, stk. 1, nr. 3-5.

Stk. 4. De nærmere regler om adgangsbetingelser for de studerende, om undervisning og eksaminer fastsættes af statsministeren.

§ 5. Betegnelsen „Journalisthøjskole“ må kun anvendes af Danmarks Journalisthøjskole.

Stk. 2. Den, der uberettiget anvender den nævnte betegnelse, straffes med bøde.

#### II. Institut for Presseforskning.

§ 6. Der oprettes et Institut for Presseforskning.

§ 7. Instituttet, der er en selvstændig institution, har til opgave:

- 1) at foretage videnskabelige undersøgelser af pressens og andre massemediers struktur og virksomhed og af andre emner i naturlig sammenhæng hermed,

- 2) gennem publikationer at gøre rede for resultaterne af sit arbejde og skabe det teoretiske grundlag for undervisningen ved Danmarks Journalisthøjskole,
- 3) at etablere en videregående uddannelse for studerende, der har gennemgået grunduddannelsen ved Danmarks Journalisthøjskole,
- 4) i samarbejde med Aarhus Universitet at etablere en tillægsuddannelse i journalistik med henblik på virksomhed i presse, radio og TV for studerende og kandidater fra universiteter og andre højere uddannelsesinstitutioner,
- 5) i samarbejde med de enkelte fakulteter ved Aarhus Universitet at give universitetsstuderende i øvrigt adgang til at gennemgå kurser og eventuelt aflægge eksamen eller anden prøve i fag, der hører under instituttets virkeområde.

*Stk. 2.* Instituttet kan dels selvstændigt tage forskningsopgaver op, dels påtage sig sådanne opgaver efter anmodning fra offentlige myndigheder, herunder Uddannelsesrådet for Journalisthøjskolen, samt pressens organisationer og andre private organisationer.

**§ 8.** Instituttet kan opdeles i afdelinger, svarende til arbejdsområdernes naturlige hovedafsnit.

*Stk. 2.* Der ansættes ved instituttet et ved normeringslov eller finanslov fastsat antal medarbejdere, der forestår de videnskabelige og undervisningsmæssige opgaver inden for de enkelte hovedområder. De pågældende har tillige det faglige og pædagogiske ansvar for undervisningen inden for deres fag ved Danmarks Journalisthøjskole og er medlemmer af lærerrådet ved denne.

*Stk. 3.* De her nævnte stillinger kan kun besættes med personer, der foruden at være fagligt og pædagogisk kvalificerede er i besiddelse af et indgående kendskab til presseforhold.

**§ 9.** Instituttet bestyres af rektor for Danmarks Journalisthøjskole og et institutråd.

*Stk. 2.* Rektor har den daglige administrative og faglige ledelse af instituttet.

*Stk. 3.* Institutrådet består af rektor og et af statsministeren fastsat antal medarbejdere ved instituttet og Aarhus Universitet.

*Stk. 4.* Statsministeren fastsætter de nærmere regler for rektors og institutrådets beføjelser og indbyrdes kompetence.

**§ 10.** Institutrådet er instituttets højeste myndighed i alle videnskabelige spørgsmål og i alle spørgsmål vedrørende de ovenfor i § 7, stk. 1, nr. 3-5 omhandlede uddannelser, herunder ansættelse af de til varetagelse af disse uddannelser fornødne lærerkræfter.

### III. Fælles bestemmelser.

**§ 11.** De til driften af Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning fornødne midler stilles til rådighed på de årlige finanslove, og det fornødne antal stillinger oprettes ved normeringslov og finanslov.

*Stk. 2.* Statsministeren kan efter forhandling med finansministeren og med godkendelse af finansudvalget af statskassen yde journalisthøjskolen rente- og afdragsfrie lån til opførelse og ombygning eller køb af bygninger samt tilskud til indretning af lejede lokaler.

*Stk. 3.* Udstyr og lignende til brug for journalisthøjskolen og instituttet stilles til rådighed af staten.

**§ 12.** Statsministeren fastsætter de nærmere regler om besættelse af lærer- og forskerstillinger samt om lærernes og det øvrige personales løn- og tjenesteforhold.

**§ 13.** Statsministeren bemyndiges til at fastsætte de fornødne overgangsregler.

**§ 14.** Loven træder i kraft den 1. april 1971.

*Stk. 2.* Loven skal optages til revision senest i folketingsåret 1976-77.

**§ 15.** Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

### Bemærkninger til lovforslaget.

1. Med henblik på en udbygning af journalistuddannelsen i Danmark fremsættes forslag til „Lov om Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning“, der medfører ændring i strukturen af Danmarks Journalisthøjskole og oprettelse af et Institut for Presseforskning.

2. Danmarks Journalisthøjskole, der er etableret i 1962 ved en omdannelse af det i 1946 oprettede journalistkursus ved Aarhus Universitet, er en selvejende institution, der ledes af en bestyrelse bestående af repræsentanter for pressens organisationer og for Aarhus Universitet.

Undervisningen, der er obligatorisk for alle journalistelever, varer 2 × 3 måneder. Der undervises i almene fag og pressefaglige emner af en fast lærerstab på 12 lærere.

De årlige udgifter til journalisthøjskolen fordeles således, at staten afholder lønninger til lærere, til kontor- og arkivpersonale samt honorarer til forelæsere, der ikke er tilknyttet højskolen, medens de resterende udgifter til bl. a. husleje, kontor- og undervisningsmateriel afholdes af pressens organisationer. Desuden refunderer disse størstedelen af lønninger til elever under deres ophold ved journalisthøjskolen.

Statens og organisationernes udgifter til højskolens drift i finansårene 1962-63 til og med 1967-68 fremgår af nedenstående oversigt.

Finansår	Statens tilskud	Organisationernes tilskud	
		til driften	til elevlønninger
1962-63 . . . . .	330.505	69.000	102.511
1963-64 . . . . .	360.000	111.500	119.482
1964-65 . . . . .	455.000	117.583	214.000
1965-66 . . . . .	765.732	143.500	318.000
1966-67 . . . . .	1.097.468	296.920	351.000
1967-68 . . . . .	1.278.411	290.653	375.000

Danmarks Journalisthøjskole har til huse i bygninger, der tilhører en kollegiefond, hvis midler er tilvejebragt ved bidrag fra pressens organisationer, medens grunden er stillet vederlagsfrit til rådighed af Århus kommune indtil 1999. Staten har til første del af byggeriet, der består af et kollegium og administrationslokaler, ydet lån efter den da gældende lov om støtte til tilvejebringelse af kollegier, medens der til en i 1965 foretagen tilbygning er ydet et afdragsfrit, lavt forrentet statslån. Renter og afdrag vedrørende statslånene og de øvrige lån

i bygningerne indgår i den andel af driftsudgifterne, der betales af pressens organisationer. Inventaret i lærerkontorer, ekspedition, arkiv og bibliotek er ligeledes betalt af organisationerne.

3. Oprettelsen af Danmarks Journalisthøjskole i 1962 har betydet en forbedring af journalistuddannelsen her i landet.

Imidlertid vil det ikke inden for de nuværende rammer være muligt at imødekomme de krav, der fremtidig vil blive stillet til journalistfagets udøvere i et stedse mere kompliceret samfund. Kravene til journalister, beskæftiget ved dagspressen, er voksende, og dette sammen med den stigende anvendelse af journalister inden for radio, TV, fag- og ugepresse samt public relation-virksomhed skaber behov for en mere effektiv uddannelse og for en øget tilgang til faget. Da det må forventes, at andre massemedier end dagspressen i høj grad vil lægge beslag på de uddannede journalister, mener pressens organisationer ikke, at de bør bære de stedse voksende økonomiske byrder, som er forbundet med uddannelsens effektivisering og den øgede tilgang til faget, men finder det naturligt, at journalistuddannelsen sidestilles med andre tilsvarende uddannelser og indpasses i det almindelige uddannelsesmønster.

4. Efter forhandlinger med pressens organisationer nedsatte statsministeriet den 20. januar 1967 et udvalg, bestående af repræsentanter for statsministeriet, undervisningsministeriet, Danmarks Journalisthøjskole, Danske Dagblades Fællesrepræsentation og Dansk Journalistforbund, der skulle behandle problemerne i forbindelse med en videre udbygning af journalistuddannelsen i Danmark og afgive indstilling om de retningslinjer, hvorefter en sådan udbygning burde ske.

Udvalget afsluttede sit arbejde den 3. november 1967 med afgivelse af „Betænkning om udbygning af journalistuddannelsen i Danmark“, der blev udsendt den 15. marts 1968 (Betænkning nr. 474).

I henhold til betænkningens forslag skulle Danmarks Journalisthøjskole, der forudsattes omdannet til en højere læreanstalt, opretholdes som en selvejende institution, dog således at staten afholdt alle de med institutionens virksomhed forbundne drifts- og anlægsudgifter efter samme regler, som gælder for andre selvejende uddannelsesinstitutioner, f. eks. handelshøjskoler og teknika, jfr. lov nr. 193 af 26. maj 1965 om handelshøjskoler og lov nr. 146 af 25. april 1962 om teknika.

Den nuværende journalistuddannelse tænkes afløst af en 4-årig uddannelse, sammensat af en teoretisk grunduddannelse på Danmarks Journalisthøjskole på 2½ år og en praktisk uddannelse ved en redaktion eller et andet anerkendt uddannelsessted på 1½ år. Den teoretiske grunduddannelse skulle bestå af en forskole på et halvt år, og en 1. og en 2. del, hver på et år. Den praktiske uddannelse lægges mellem 1. og 2. del.

Under hensyntagen til journalisthøjskolens kapacitet foreslog udvalget, at adgangen til forskolen blev begrænset efter nærmere fastsatte regler.

Ud over grunduddannelsen skulle der på journalisthøjskolen etableres en *videregående uddannelse*, bestående af specialkurser, efteruddannelseskurser og fagkurser for folk med anden uddannelse, f. eks. akademisk, der senere i deres karriere er blevet beskæftiget med journalistisk arbejde uden at have gennemgået journalisthøjskolens grunduddannelse.

Undervisningen på højskolen forudsattes varetaget af professorer, docenter, lektorer samt andre lærere.

5. Betænkningen har af statsministeriet været forelagt for undervisningsministeriet og Planlægningsrådet for de højere uddannelser.

Planlægningsrådet for de højere uddannelser fandt, at en forbedring af journalistuddannelsen var ønskelig, men kunne under henvisning til de betragtninger, der er gjort rede for i „Skitse for udbygningen af de højere uddannelser i tiden indtil 1980“ og den af Universitetsadministrationsudvalget af 1962 udarbejdede „Betænkning II om den højere undervisnings og forskningens administrative organisation“ ikke tiltræde, at den foreslåede grunduddannelse blev karakteriseret som en højere uddannelse, ligesom rådet principielt frarådede, at nye højere uddannelser blev etableret gennem oprettelse af selvstændige institutioner.

Planlægningsrådet mente også, at undervisningen i almene fag ved 1. del burde gives ved en eksisterende højere uddannelsesinstitution, f. eks. Aarhus Universitet, og efterfølges af en rent faglig journalistisk uddannelse, som skulle kvalificere de studerende til beskæftigelse inden for presse, radio, TV og anden informationsvirksomhed.

Endvidere fandt planlægningsrådet, at den forskning, der er beskrevet i betænkningen, burde drives ved en udvidelse af virksomheden inden for de allerede eksisterende forskningsenheder ved de højere uddannelsesinstitutioner, herunder specielt Aarhus Universitet. Som følge af disse betragtninger kunne planlægningsrådet ikke tiltræde, at der blev oprettet professorater ved journalisthøjskolen.

Endelig nærede planlægningsrådet betænkelig-

heder ved den foreslåede adgangsbegrænsning og ved opretholdelsen af journalisthøjskolens status som selvejende institution.

Da der vil gå nogle år, før ændringer i de højere uddannelsers struktur og en større integration af disse uddannelser kan gennemføres, og da journalisthøjskolen ikke kan føres videre under de nuværende forhold, kunne rådet dog tiltræde en udbygning af journalistuddannelsen og forskningen, men henstillede at de ændringer, der foretages, bliver af en sådan karakter, at de tager sigte på journalistuddannelsens integration i en kommende ny struktur for de højere uddannelser.

Undervisningsministeriet erklærede på denne baggrund at ville medvirke til at undersøge mulighederne for en udbygning af samarbejdet mellem journalisthøjskolen og Aarhus Universitet, såfremt man fra statsministeriets og journalisthøjskolens side måtte ønske dette.

6. Efter modtagelsen af ovennævnte udtalelser nedsatte statsministeriet den 10. juni 1968 et udvalg, bestående af repræsentanter for statsministeriet, undervisningsministeriet, Aarhus Universitet og Danmarks Journalisthøjskole, der skulle undersøge, om det ville være muligt at udbygge betænkningens forslag om undervisning og forskning, således at undervisningsministeriets og planlægningsrådets betragtninger i højere grad blev tilgodeset, og herunder især undersøge mulighederne for et samarbejde mellem Aarhus Universitet og Danmarks Journalisthøjskole.

7. Udvalget afsluttede sit arbejde med afgivelse af redegørelse af 14. november 1968. Udvalget har som udgangspunkt for sit arbejde forudsat, at der etableres en journalistisk grunduddannelse ved Danmarks Journalisthøjskole som beskrevet i „Betænkning om udbygning af journalistuddannelsen i Danmark“ og har derfor ikke behandlet de problemer, der knytter sig til grunduddannelsen.

Udvalget har koncentreret sine overvejelser om, hvorledes man på hensigtsmæssig måde i tilknytning til den nævnte grunduddannelse kan etablere en forskning og videregående undervisning under hensyntagen til kommissoriet. Udvalget mener, at disse formål bedst nås ved oprettelse af et selvstændigt, statsligt Institut for Presseforskning, der skal have et nært samarbejde med både Danmarks Journalisthøjskole og Aarhus Universitet.

Instituttet skal derudover i samarbejde med Aarhus Universitet søge at etablere en tillægsuddannelse i journalistik med henblik på virksomhed, i presse, radio og TV for studerende, og kandidater fra universiteter og andre højere uddannelsesinstitutioner, og i samarbejde med de enkelte fakul-

teter ved Aarhus Universitet give universitetsstuderende i øvrigt adgang til at gennemgå kurser og eventuelt aflægge eksamen eller anden prøve i fag, der hører under instituttets virkeområde.

Udvalget har udarbejdet udkast til „Lov om Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning“, hvor afsnit I svarer til det udkast til Lov om Danmarks Journalisthøjskole, der er optaget i „Betænkning om udbygning af journalistuddannelsen i Danmark“, dog med de ændringer af rent redaktionel karakter, der er nødvendiggjort af oprettelsen af Institut for Presseforskning, som nærmere er omhandlet i afsnit II. Lovudkastet har ved universitetets medlemmer af udvalget været forelagt for konsistorium ved Aarhus Universitet, der har taget forslaget til efterretning uden kommentarer.

8. Det foreliggende forslag til „Lov om Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning“ er identisk med det af udvalget udarbejdede udkast, og de efterfølgende bemærkninger bygger i det væsentlige på de betragtninger, der er gjort rede for i „Betænkning om udbygning af journalistuddannelsen i Danmark“ og den redegørelse, der er afgivet af det den 10. juni 1968 nedsatte udvalg.

9. Det må anses for hensigtsmæssigt, at Danmarks Journalisthøjskole opretholdes som en selvejende institution, idet man herved bevarer den tilknytning til pressen, der har været af så stor betydning for journalisthøjskolens udvikling, og som også i fremtiden må anses for at være nødvendig. Staten må afholde alle de med institutionens virksomhed forbundne drifts- og anlægsudgifter efter samme regler, som gælder for andre selvejende uddannelsesinstitutioner, f. eks. handelshøjskoler og teknika.

10. Som rådgivende organ for statsministeren i spørgsmål vedrørende den journalistiske grunduddannelse foreslås nedsat et uddannelsesråd, der skal følge journalisthøjskolens udvikling og virksomhed, formidle forbindelsen mellem studerende og erhverv samt afgive indstilling om spørgsmål vedrørende journalisthøjskolen, som forelægges det af statsministeren. Rådet kan af egen drift optage spørgsmål om f. eks. eksamensordninger, adgangsbetingelser og undervisningsplaner til behandling og afgive indstilling herom til statsministeren. Uddannelsesrådet vil blive kontaktoorgan mellem statsministeren og pressens organisationer i bl. a. principielle uddannelsesspørgsmål.

11. Den journalistiske grunduddannelse på Danmarks Journalisthøjskole vil komme til at bestå

af en forskole på 1 semesters varighed og en grundskole på 4 semestres varighed.

Den teoretiske uddannelse, der omfatter undervisning i samfundsfag, i almindelige og i journalistiske fag, tænkes suppleret med praktikant-tjeneste på 18 måneder på redaktioner og andre anerkendte uddannelsessteder. Retningslinjerne for den praktiske uddannelse vil blive fastlagt i samarbejde med pressens organisationer.

12. Danmarks Journalisthøjskole foreslås ledet af en bestyrelse, et lærerråd og en rektor.

a. Bestyrelsen sammensættes af indtil 10 medlemmer, hvoraf Dansk Journalistforbund vælger 3 medlemmer, Danske Dagblades Fællesrepræsentation 2 medlemmer og ministeren for kulturelle anliggender, Danske Bladudgiveres Samarbejdsudvalg og Aarhus Universitet hver 1 medlem, medens statsministeren kan udpege indtil 2 medlemmer.

Bestyrelsen skal overvåge og træffe beslutninger angående højskolens daglige drift, medens uddannelsesrådet skal fastlægge retningslinjerne for uddannelsen og følge samordningen af den teoretiske og praktiske uddannelse. Bestyrelsens opgaver bliver at varetage højskolens økonomiske administration og tage stilling til lærerrådets indstilling vedrørende udnævnelse af rektor samt efter indstilling af rektor at ansætte og afskedige de til journalisthøjskolen fast knyttede lærerkræfter og administrator, ligesom den skal udtale sig om sager vedrørende adgangsbetingelser, oprettelse af nye og omdannelse eller nedlæggelse af bestående studieretninger ved højskolen, der forelægges den af lærerrådet.

b. Lærerrådet består af afdelingsforstanderne ved Institut for Presseforskning og de lærere ved journalisthøjskolen, som har et selvstændigt ansvar for et større fagområde, samt et af de øvrige lærere ved journalisthøjskolen af deres midte valgt antal medlemmer, udgørende højst en tredjedel af det samlede lærerråd.

Lærerrådet skal behandle sager vedrørende adgangsbetingelser, oprettelse af nye og omdannelse eller nedlæggelse af bestående studieretninger, oprettelse, omdannelse eller nedlæggelse såvel som besættelse af eller afskedigelse fra lærerstillinger med undtagelse af stillinger som honorarlønnet timelærere, sager vedrørende forholdet mellem Institut for Presseforskning og Danmarks Journalisthøjskole samt enhver sag, der af bestyrelsen, et medlem af lærerrådet eller rektor skønnes at være af en sådan betydning for journalisthøjskolen, at den bør drøftes i rådet.

c. Rektors opgave er at lede højskolens virk-

somhed og forvalte højskolens økonomi inden for de af statsministeren, bestyrelsen og lærerrådet fastlagte rammer. Han træffer afgørelser i alle sager, som ikke fordrer beslutning af statsministeren eller er forbeholdt lærerrådets eller bestyrelsens afgørelse.

Rektor bistås i dette arbejde af administrator. Denne varetager efter aftale med rektor journalisthøjskolens administrative og økonomiske ledelse, bestyrer højskolens kasse- og regnskabsvæsen, leder dens kontor og fører tilsyn med de givne bevillingers administration i overensstemmelse med formålet. Herudover er administrator sekretær for lærerrådet. Det må anses for ønskeligt, at administrator har bestået juridisk, statsvidenskabelig eller dermed ligestillet eksamen.

13. Det må anses for at være af stor betydning, at Nordisk Journalistkursus bevares i tilknytning til Danmarks Journalisthøjskole. Nordisk Journalistkursus, der er en selvejende institution, blev oprettet i 1957 i henhold til Nordisk Råd's rekommandation nr. 2/1956. Kurset, der giver en videregående uddannelse til journalister fra de nordiske lande, har ifølge sine statutter foreløbig sæde ved Danmarks Journalisthøjskole, og rektor for journalisthøjskolen er forstander for Nordisk Journalistkursus. Udgifterne ved driften fordeles mellem de nordiske lande, og bestyrelsen består af repræsentanter for pressens organisationer i alle de deltagende lande.

Efterhånden som den nationale journalistuddannelse i de nordiske lande forbedres, må det påregnes, at Nordisk Journalistkursus tilpasses de bedre forudsætninger, man kan forvente hos kursisterne. Det kan i den forbindelse nævnes, at der er fremsat medlemsforslag til Nordisk Råd om omdannelse af Nordisk Journalistkursus til en Nordisk Journalisthøjskole. Forslaget, der undersøges i et udvalg under Nordisk Råd, vil komme til behandling på rådets 17. session i 1969.

14. Pressens organisationer og de to ovennævnte udvalg har under forberedelsen af lovforslaget stærkt understreget, at en videnskabelig forskning er en forudsætning for gennemførelsen af en forsvarlig undervisning ved Danmarks Journalisthøjskole.

En sådan forskning er i beskedent omfang allerede etableret, bl. a. i tilknytning til det i 1954 oprettede Institut for Presseforskning og Samtidshistorie ved Danmarks Journalisthøjskole. Endvidere kan nævnes Presseforskningsinstitutet ved Handelshøjskolen i København, der har til formål at gennemføre videnskabelige undersøgelser af pressens samfundsmæssige virksomhed, i første række til klarlægning af området „pressens driftsøkonomi“ og de juridiske fakulteters undervisning i presseret samt de sociolo-

giske institutters forskning af massemedierne. Denne forskningsvirksomhed lader imidlertid væsentlige forskningsområder udækkede.

Det af statsministeriet den 10. juni 1968 nedsatte udvalg har overvejet muligheden af at henlægge den påtænkte forskning til Aarhus Universitet, men vil under hensyn til de forskningsmæssige og administrative vanskeligheder, dette ville medføre, foretrække, at der oprettes et selvstændigt Institut for Presseforskning.

Instituttet skal udover forskningen og den undervisning, medarbejderne skal være pligtige til at give på Danmarks Journalisthøjskole, i samarbejde med Aarhus Universitet etablere de uddannelser, der er beskrevet foran spalte 000.

15. Instituttet, der i lighed med andre forskningsinstitutioner bliver rent statsligt, foreslås ledet af rektor for Danmarks Journalisthøjskole og et institutråd, således at rektor har den daglige administrative og faglige ledelse af instituttet, medens institutrådet er instituttets højeste myndighed i alle videnskabelige spørgsmål og i alle spørgsmål vedrørende den undervisningsvirksomhed, der er knyttet til instituttet. Institutrådet foreslås sammensat af rektor og et af statsministeren fastsat antal medarbejdere ved instituttet og Aarhus Universitet.

Der forudsættes ved instituttet ansat medarbejdere til at forestå de videnskabelige og undervisningsmæssige opgaver inden for de enkelte hovedområder. De pågældende har tillige det faglige og pædagogiske ansvar for undervisningen inden for deres fagområder ved Danmarks Journalisthøjskole og er medlemmer af journalisthøjskolens lærerråd. Disse medarbejdere, der passende ville kunne betegnes som afdelingsforstandere, vil hver især skulle bestride undervisnings- og forskningsopgaver, der ligger på linje med de opgaver, der bestrides af professorer ved højere læreanstalter.

16. Det må påregnes, at journalisthøjskolen i fuldt udbygget stand vil have ca. 425 studerende, fordelt med 110-120 pr. semester på forskolen, ca. 150 pr. år på 1. del og ca. 150 pr. år på 2. del, hvortil kommer journalister, der deltager i efteruddannelseskurser. Det samlede antal læretimer på forskole, 1. del og 2. del anslås til henved 13.000 årlig, der alle afvikles som klasses timer og næsten udelukkende som øvelser i klasser med højst 20 studerende. Så godt som hele undervisningen forudsættes varetaget af journalisthøjskolens faste lærerstab, der forventes udvidet fra de nuværende 12 til 21 fuldtidsbeskæftigede lærere og af medarbejderne ved Institut for Presseforskning, hvor der i tiden indtil 1974-75 forventes ansat 9 videnskabe-

lige medarbejdere. En del af undervisningen forventes fortsat varetaget af udefra kommende forelæsere. Hertil kommer oprettelse af administratorstillingen og en udvidelse af det administrative personale samt ansættelse af administrativt personale ved Institut for Presseforskning. Endelig vil staten komme til at overtage de udgifter til undervisningsmateriel, kontorhold, lokaler o. lign. til journalisthøjskolens drift, som hidtil er blevet udredet af pressens organisationer. Beløbet andrager i finansåret 1967-68 ca. 300.000 kr. og må forventes at stige proportionalt med antallet af studerende. En del af disse udgifter vil dog blive henført til Institut for Presseforskning.

Såfremt loven kan træde i kraft den 1. april 1971, vil der finde en gradvis opbygning sted af den nye journalisthøjskole i årene 1971-72, 1972-73, 1973-74 og 1974-75. Undervisningen vil i efteråret 1971 omfatte 1 forskolehold på 6 klasser, i foråret 1972 1 forskolehold af samme størrelse og et 1. delshold på 4 klasser. I efteråret 1973 udvides til et forskolehold og to 1. delshold, og denne kapacitet vil være uændret indtil 1971-holdets tilbagevenden fra praktikanttjeneste i efteråret 1974, da journalisthøjskolen vil have et forskolehold, to 1. delshold og et 2. delshold. Fuld drift vil være opnået i forårssemesteret 1975 med et forskolehold (à 6 klasser) to 1. delshold (à 4 klasser) og to 2. delshold (à 4 klasser). Inden for den nævnte overgangsperiode vil journalisthøjskolen herudover skulle afvikle en 6 måneders undervisning pr. år for journalistelever med lærekontrakter under den hidtil gældende ordning. Denne undervisning forventes at ville vare indtil 1974.

17. Statens årlige udgifter (i april 1968-priser) til Danmarks Journalisthøjskole, der i finansåret 1969-70 er anslået til 1,4 mill. kr., må forventes at ville stige til 1,5 mill. kr. i finansåret 1970-71, 2,6 mill. kr. i finansåret 1971-72 (i dette og efterfølgende finansår incl. de udgiftsposter, der hidtil er afholdt af pressens organisationer), 2,9 mill. kr. i finansårene 1972-73 og 1973-74 og 3,6 mill. kr. i finansåret 1974-75 og efterfølgende finansår. Med hensyn til fordelingen på de enkelte udgiftsposter henvises til nedenstående redegørelse og oversigt over de forventede udgifter ved Danmarks Journalisthøjskole i finansårene 1968-69—1974-75.

*a. Udgifter til lærerlønninger og til udefra kommende forelæsere.*

Efter lovens ikrafttræden den 1. april 1971 og påbegyndelse af undervisningen på forskolen og til 1. del vil det være nødvendigt at udvide lærerstaben med 6 faste lærere i finansåret 1971-72 og yderligere

1 i finansåret 1972-73. Endelig vil man ved den fulde udbygning af journalisthøjskolen i finansåret 1974-75 have behov for en udvidelse med 2 lærere til i alt 21 lærere. Med en aflønning af de nyansatte lærere, svarende til den gennemsnitlige aflønning af de nu ansatte, kan de samlede udgifter til lærerlønninger beregnet ud fra de pr. 1. april 1968 gældende lønninger, der i finansåret 1969-70 er anslået til 989.500 kr., forventes at blive 1.438.900 kr. i finansåret 1971-72, 1.513.800 kr. i finansårene 1972-73 og 1973-74 samt 1.663.600 kr. i finansåret 1974-75 og efterfølgende finansår.

De samlede udgifter til udefra kommende forelæsere, der i finansårene 1969-70 og 1970-71 anslås til 112.500 kr., må forventes at blive 208.700 kr. i finansåret 1971-72, 230.700 kr. i finansårene 1972-73 og 1973-74 og 291.300 kr. i finansåret 1974-75 og efterfølgende finansår.

*b. Udgifter til administrativt personale og til arkiv- og bibliotekspersonale.*

Af hensyn til den praktiske tilrettelæggelse af udbygningen af Danmarks Journalisthøjskole, herunder opførelse af nye bygninger, vil det være hensigtsmæssigt at besætte administratorstillingen den 1. april 1970. Herudover må der i finansåret 1971-72 forventes ansættelse af yderligere 2 kontorfunktionærer og i finansåret 1974-75 ansættelse af yderligere 1. Denne forøgelse i antallet af ansatte dækker den nødvendige personaleudvidelse af såvel administrations- som biblioteks- og arkivpersonale. De samlede udgifter hertil, der for finansåret 1969-70 er anslået til 344.100 kr., forventes at stige til 424.100 kr. i finansåret 1970-71, 484.100 kr. i finansårene 1971-72, 1972-73 og 1973-74 og 514.100 kr. i finansåret 1974-75 og efterfølgende finansår.

*c. Driftsudgifter i forbindelse med bygningerne og øvrige driftsudgifter.*

Ved gennemførelse af forslaget til Lov om Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning vil staten komme til at overtage de udgifter ved driften, der hidtil har været afholdt af pressens organisationer.

Disse udgifter kan opdeles i ejendomsudgifter og udgifter til inventar, undervisningsmateriel m. v. Ejendomsudgifterne vil, hvis man regner med ejendomsskatter på 50.000 kr. årlig og beregner øvrige renter og afdrag i forhold til byggelånenes størrelse med 350.000 kr. ved fuld prioritering, kunne anslås til 185.000 kr. i finansåret 1971-72, 240.000 kr. i finansårene 1972-73 og 1973-74 og 700.000 kr. i finansåret 1974-75 og efterfølgende

finansår. De øvrige driftsudgifter forventes at blive 325.000 kr. i finansåret 1971-72 og 450.000 kr. i finansåret 1972-73 og efterfølgende finansår.

18. Til forberedelse af etableringen af Institut for Presseforskning i april 1971 foreslås ansat 2 afdelingsforstandere i august 1970. Det forventes, at instituttet vil blive installeret i lokaler, der stilles til disposition af Danmarks Journalisthøjskole. (Udgifterne hertil er indregnet i ejendomsudgifterne for Danmarks Journalisthøjskole). Udover lønningerne til afdelingsforstanderne, der aflønnes på linje med professorer, er der regnet med en bevilling på ca. 30.000 kr. til dækning af forskellige udgifter i forbindelse med forskningen.

I 1971-72 forventes ansat yderligere 2 afdelingsforstandere, 2 videnskabelige medarbejdere og 2 kontorfunktionærer. Efter yderligere ansættelse af 1 afdelingsforstander i hvert af finansårene 1972-73

og 1974-75 samt en videnskabelig medarbejder og en kontormedhjælper i finansåret 1974-75 forventes instituttet i finansåret 1974-75 at have en stab på 6 afdelingsforstandere, 3 assistenter og 3 kontormedhjælpere.

De årlige udgifter ved driften af instituttet vil i finansåret 1970-71 være 0,2 mill. kr., 1971-72 0,7 mill. kr., i 1972-73 og 1973-74 0,8 mill. kr. og i 1974-75 1,0 mill. kr.

19. Som det fremgår af nedenstående tabel må statens samlede udgifter i forbindelse med driften af Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning forventes at stige fra 1,4 mill. kr. i finansåret 1969-70, til 1,7 mill. kr. i finansåret 1970-71, 3,4 mill. kr. i finansåret 1971-72, 3,8 mill. kr. i finansårene 1972-73 og 1973-74 og 4,7 mill. kr. i 1974-75 og efterfølgende finansår.

*Oversigt over de forventede udgifter ved driften af Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning i finansårene 1969-70—1974-75 (1968-kroner).*

<i>Danmarks Journalisthøjskole:</i>	1969/70	1970/71	1971/72	1972/73 og 1973/74	1974/75
Lønninger til lærere m. v. ....	989.500	989.500	1.438.900	1.513.800	1.663.600
heraf som følge af ny lov. ....	—	—	449.400	524.300	674.100
Lønninger til kontor-, biblioteks- og arkivpersonale. ....	344.100	424.100	484.100	484.100	514.100
heraf som følge af ny lov. ....	—	80.000	140.000	140.000	170.000
Udefra kommende forelæsere. ....	112.500	112.500	208.700	230.700	291.300
heraf som følge af ny lov. ....	—	—	96.200	118.200	178.800
Ejendomsudgifter <sup>1)</sup> ....	(215.000)	(215.000)	185.000	240.000	700.000
heraf som følge af ny lov. ....	—	—	185.000	240.000	700.000
Øvrige udgifter <sup>1)</sup> ....	(225.000)	(225.000)	325.000	450.000	450.000
heraf som følge af ny lov. ....	—	—	325.000	450.000	450.000
Statens samlede udgifter ved driften af Danmarks Journalisthøjskole...	1.446.100	1.526.100	2.641.700	2.918.600	3.619.000
<i>Institut for Presseforskning:</i>					
Lønninger til afdelingsforstandere og videnskabelige medarbejdere. ....	—	134.700	541.600	636.500	800.300
Lønninger til administrativt personale	—	—	60.000	60.000	90.000
Øvrige udgifter. ....	—	30.000	115.000	150.000	150.000
Udgifter i alt...	—	164.700	716.600	846.500	1.046.300
Statens samlede udgifter ved driften af Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning. ....					
heraf som følge af ny lov. ....	1.446.100	1.690.800	3.358.300	3.765.100	4.665.300
heraf som følge af ny lov. ....	—	244.700	1.912.200	2.319.000	3.219.200

<sup>1)</sup> Disse udgifter afholdes i finansårene 1969-70 og 1970-71 af pressens organisationer.

<sup>2)</sup> Der er ikke foretaget nogen opdeling mellem Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning.



20. Den foreslåede udvidelse af uddannelsen på Danmarks Journalisthøjskole og oprettelsen af Institut for Presseforskning vil nødvendiggøre opførelse af nye bygninger, idet de lokaler, journalisthøjskolen for øjeblikket har til rådighed, langt fra vil kunne dække de nye behov.

Århus kommune har tilbudt, at journalisthøjskolen vil kunne erhverve et areal på 30.000 m<sup>2</sup>, beliggende ved Randersvej i Århus, og finansudvalget har i skrivelse af 22. juni 1967 (aktstk. nr. 388) tiltrådt, at der ydes et rente- og afdragsfrit statslån på 1,5 mill. kr. til erhvervelse af det omhandlede areal. Finansudvalget har dog ikke hermed taget stilling til overvejelserne vedrørende journalisthøjskolens omdannelse til højere læreanstalt.

Det fornødne etageareal er blevet anslået til 6.000 m<sup>2</sup>. Heraf forventes 1. etape på ca. 2.000 m<sup>2</sup> fuldført i efteråret 1971, 2. etape på ca. 2.000 m<sup>2</sup> i efteråret 1972, og hele byggeriet forventes afsluttet i efteråret 1974.

Den samlede anskaffelsessum er på basis af byggepriser i april 1968 beregnet til 13,0 mill. kr., der fordeles sig således:

Grundkøbesum.....	1,5 mill. kr.
Håndværkerudgifter, herunder jord- og terrænarbejder (1.450 kr. pr. m <sup>2</sup> )	8,7 — —
Inventarudgifter.....	1,2 — —
Omkostninger.....	1,2 — —
Uforudseelige udgifter.....	0,4 — —
	<u>13,0 mill. kr.</u>

Som anført ovenfor er købesummen for grundarealet bevilget, således at den resterende anlægs-sum vil udgøre 11,5 mill. kr.

De nødvendige statsmidler til opførelse af journalisthøjskolen forudsættes stillet til rådighed på de årlige finanslove med en fordeling på de enkelte finansår, der svarer til den endelige tidsplan for opførelsen.

21. Gennemførelse af forslaget til „Lov om Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning“ påregnes ikke at medføre øgede administrationsudgifter i statsministeriet. Det i lovens § 4 foreslåede uddannelsesråd påregnes kun at medføre udgifter til honorar til sekretæren og til rejser og diæter i forbindelse med møderne. Disse udgifter må anslås til ca. 16.000 kr., beregnet efter pris- og lønniveauet den 1. april 1968.

*Til lovforslagets enkelte paragraffer skal i øvrigt knyttes følgende bemærkninger:*

Til § 2, stk. 1.

Det foreslås, at Danmarks Journalisthøjskole

ledes af en bestyrelse, et lærerråd og en rektor. Med hensyn til bestyrelsens, lærerrådets og rektors funktioner henvises til de indledende bemærkninger.

Til § 2, stk. 2.

Ved dette forslag søges der tilvejebragt hjemmel til oprettelse af de studerendes råd. Her opnår de valgte repræsentanter for de studerende en formel status, som svarer til den status, der allerede på visse højere læreanstalter er tillagt de studerende.

Til § 3.

Ved forslaget om uddannelsesrådets sammensætning er der tilsigtet en alsidig repræsentation for de forskellige interesser inden for dansk presse. Det er ligeledes fundet rimeligt af hensyn til Danmarks Radio, der beskæftiger et stadigt stigende antal journalistisk uddannede medarbejdere, at en tilforordnet, udpeget af ministeren for kulturelle anliggender, tilknyttes rådet, ligesom det af hensyn til højskolens indplacering blandt de højere uddannelser foreslås, at undervisningsministeren udpeger en tilforordnet.

Såfremt andre organisationer end de nævnte vil blive arbejdsgivere for et betydende antal journalister, må såvel uddannelsesrådet som bestyrelsen for Danmarks Journalisthøjskole kunne forventes udvidet med repræsentanter for disse organisationer og de pågældende grupper af journalister.

Til § 4, stk. 4.

Der stilles ikke bestemte eksamensfordringer for optagelse på Danmarks Journalisthøjskole, men undervisningen vil blive tilrettelagt på et sådant niveau, at studentereksamen, højere forberedelseseksamen, højere handelseksamen eller tilsvarende eller højere eksamen må anses for den normale forudsætning for at kunne følge undervisningen.

Der vil blive udfærdiget en bekendtgørelse om betingelserne for adgang til grunduddannelsen ved Danmarks Journalisthøjskole, i henhold til hvilken statsministeren nedsætter et optagelsesnævn, bestående af repræsentanter for pressens organisationer og journalisthøjskolen. Dette nævn afgør, hvilke ansøgere der skal optages på forskolen. Optagelse på forskolen kan gøres betinget af aflæggelse af en optagelsesprøve. En ansøger, der ikke optages umiddelbart på forskolen, har dog altid krav på at blive indstillet til optagelsesprøven, såfremt han ved erklæring fra en chefredaktør kan dokumentere, at der er sikret ham en praktikantplads på den pågældende redaktion.

Fastsættelse og ændringer i reglerne om adgangs- betingelser for de studerende, om undervisning og

eksaminer vil af statsministeren kunne forelægges det i § 3 omhandlede uddannelsesråd.

Til § 7, stk. 2.

Instituttet stilles med denne bestemmelse lige med andre forskningsinstitutioner.

Til § 8, stk. 2.

Det af statsministeriet den 10. juni 1968 nedsatte udvalg har drøftet stillingsbetegnelser for de medarbejdere, der skal varetage de ledende funktioner ved instituttet. Da de pågældendes funktioner i de første år vil være at instituere presseforskningen og inden for deres fag tilrettelægge undervisningen på Danmarks Journalisthøjskole, har udvalget ikke kunnet tiltræde, at de pågældende ved instituttets oprettelse udnævnes til professorer som foreslået i betænkningen af 3. november 1967. Der har været enighed om, at de pågældende medarbejders arbejde vil være af en sådan karakter,

at de bør aflønnes på linje med professorer. For så vidt angår titulaturen foreslås betegnelsen afdelingsforstandere.

Til § 14.

Det foreslås, at loven optages til revision, når man har indhøstet erfaringer med hensyn til journalisthøjskolens og instituttets arbejde, herunder samarbejdet mellem Aarhus Universitet og instituttet. Ligeledes forventer man til den tid at have grundlag for at bedømme mulighederne for at indpasse Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning i et eventuelt uddannelsescenter, jfr. „Skitse for udbygningen af de højere uddannelser i tiden indtil 1980“.

Til § 15.

Denne bestemmelse hindrer ikke, at færøske og grønlandske journalistelever kan optages på Danmarks Journalisthøjskole.